

Václav Rožánek

OBRAZY A MONOTYPY

• 9. 1. – 16. 2. 2015 •



Václav Rožánek se narodil 5. září 1913 v Písku. V letech 1924 – 1929 zde studoval na reálném gymnasiu. Poté se vyučil strojním zámečnickem a své profesi zůstal věrný, stejně tak jako městu Písku a manželce Vlastě, se kterou se oženil v roce 1942. Maloval a kreslil už od dob svých středoškolských studií u prof. Josefa Velenovského. Za války kreslil městské motivy, lidi v kavárnách a na nádražích. Maloval zátiší ovlivněná českým kubismem, krajinu kolem Písku a výjevy ze strojíren, kde pracoval. Od poloviny 50. let se stal jeho učitelem a celoživotním přítelem malíř a pedagog Oldřich Smutný. Ten také pokládá Václava Rožánka za svého nejvýznamnějšího žáka a zařídil i jeho krátký, ale důležitý studijní pobyt v Paříži. Přestože mohl Václav Rožánek za svého života vystavovat jen sporadicky podle dané politické situace, nenechal se tím nikdy odradit a malba mu byla základní životní potřebou. Vytvořil rozsáhlé dílo co do množství i co do technik a námětů. Je autorem mnoha kreseb, akvarelů, temper, pastelů, monotypů, suchých jehel, zcela nezaměnitelných asfaltů a jiných kombinovaných technik. Maloval hlavy a postavy, zátiší, alty, krajiny, města či naposledy abstraktní kompozice, jimiž vyvrcholil jeho celoživotní cyklus zátiší i krajin a které jsou spojením obou témat. Dílem Václava Rožánka se zabývalo již mnoho renomovaných historiků umění. Množství jeho obrazů je v majetku Prácheňského

muzea v Písku (kde má i svou stálou expozici), Alšovy jihočeské galerie v Hluboké nad Vltavou i Národní galerie v Praze. Tento básník ryzí malby zemřel v Písku 8. května 1994.

1924 – 1929 studium na Reálném gymnáziu v Písku (profesor kreslení Josef Velenovský)

1929 – 1934 zaměstnán ve strojárně a slévárně Adolfa Raaba v Písku, kde se vyučil zámečnickem

1934 – 1973 zaměstnán ve Vodohospodářských strojárnách v Písku

1942 svatba s Vlastou Koubcovou

1945 – 1948 členem Syndikátu výtvarných umělců československých

1947 – 1948 členem Sdružení výtvarníků Purkyně v Praze

1965 – 1975 členem SČSVU

Od roku 1990 členem Unie výtvarných umělců

Zemřel 8. května 1994

Studijní pobyty: Francie, Jugoslávie, Rumunsko, Bulharsko, Německo



Samostatné výstavy

1947 Písek – muzeum

1970 Praha – Galerie Lidové demokracie

1983 Mirovice – MNV

1983 Mirovice – MNV

1984 Hodonín - Základní škola

1985 České Budějovice – Kulturní středisko PKO Rožnov

1986 České Budějovice – OKS, Galerie na dvorku (s F. Trávníčkem)

1987 Brno – Kamenná kolonie

1987 Praha – ZK Motorlet, Jinonice

1987 České Budějovice – Kulturní středisko PKO Hroznová

1988 Praha – Ústav makromolekulární chemie ČSAV

1989 České Budějovice – Kulturní středisko PKO Staroměstská

1990 Písek – výstavní síň Sv. Trojice

1992 České Budějovice – Galerie Mladá fronta

1993 Písek – výstavní síň Portyč



Účast na výstavách

1948 Praha – členská výstava Sdružení výtvarníků Purkyně

1957 Písek – muzeum, skupinová výstava píseckých výtvarníků

1963 Písek – muzeum, skupinová výstava

1963 Písek – Na hradbách, skupina JIH

1963 Praha – Ústřední klub pražské energetiky, skupinová výstava

1967 Písek – muzeum, skupinová výstava jihočeských výtvarníků

1967 Švédsko (s Jihočeskými výtvarníky)

1967 Maďarsko (s jihočeskými výtvarníky)

1967 Praha – Bruselský pavilon, výstava účastníků výtvarné soutěže

1968 České Budějovice – členská výstava KO SČVU

1968 Praha – Nová síň, Voršilská ul., výstava píseckých umělců

1968 Písek – muzeum, výstava Píseckých umělců

1968 Praha – skupinová výstava SČVU

1968 Francie (Issoudun, Bourges) – skupinová výstava

1969 Francie (Orleans) – skupinová výstava

1970 Hluboká nad Vltavou, AJG – 25 let architektury a umění v jižních Čechách
 1973 Písek – muzeum – Okruh tvorby výtvarníků Písecka
 1974 Písek – muzeum, členská výstava JO SČVU
 1977 Praha – výstavní síť Hollar – Pražské motivy v kresbě
 1978 České Budějovice – MDRH - Současné jihočeské umění, poř. AJG
 1979 Brno – Dům umění města Brna – Současné jihočeské výtvarné umění, poř. AJG a DUMB
 1979 České Budějovice – MDRH – Přeměny krajiny v dílech jihočeských výtvarníků, poř. AJG
 1980 Hluboká nad Vltavou, AJG – Přírůstky sbírek AJG v letech 1975 – 1980
 1981 Písek – divadlo, skupinová výstava
 1985 Písek – divadlo, skupinová výstava
 1988 Suhl (NDR) – Jihočeské výtvarné umění, poř. AJG
 1988 Vlachovo Březí – MNV, skupinová výstava
 1989 Gomel (SSSR) – Současné jihočeské umění, poř. AJG
 1989 Humpolec – Muzeum A. Hrdličky – Setkání 13, poř. JO SČVU a AJG
 1990 Hluboká nad Vltavou, AJG, Český jih 1990
 1990 České Budějovice – Dům umění, Členové UVU vystavují
 1991 České Budějovice – Dům umění, Salón '91, poř. UVU
 1991 České Budějovice – Dům umění, Proměny, poř. UVU
 1991 Praha (s jihočeskými výtvarníky)
 1992 Příbram – Proměny 2, poř. UVU
 1992 České Budějovice – Dům umění, Proměny 2, pořadatel UVU



Letmá návštěva u pana Václava Rožánka

Bylo to někdy v sedmdesátých letech, kdy jsme spolu s otcem navštívili v Písku pana Rožánka. Byl podmračený letní den. Z bytu, kde bydlel, jsme šli společně do nedalekého ateliéru. V paměti mi utkvělo schodiště, jehož schody těsně před ateliérem byly nádherně zbarvené zaschlou vrstvou letitých nánosů barev. Převažovaly temné tóny hnědí, tu a tam se zaleskla žluť, zasvitla modř, černá zápasila s bílou,

objevily se i okry, červenavé a zelenavé odstíny. Většinou barvy přecházely jedna v druhou jakoby roztírány velkou špachtlí, jen ojediněle byly vidět ve formě monochromního šplíchance, cákance či skvrny. Ty schody působily dojmem živých bytostí oděných neuspořádanou barevnou materií, která teprve za dveřmi páně Rožánkova ateliéru dostane obsah, řád a tvar.

Pan Rožánek otevřel dveře a mne málem porazil koncentrovaný závan vůně barev, štiplavých výparů terpentýnu, rozličných ředidel, laků a dehtu. V této dusivě explozivní atmosféře jsme pak asi dvě hodiny pobývali a rokovali nad obrazy, kterými byl prostor doslova napěchován. Myslím, že jsme celou dobu stáli, nebylo kam si sednout. Když si otec zapálil svou, v té době nerozlučnou dýmku, na okamžik mne zachvátila hrůza, že celý ateliér spolu s námi vyletí do povětří. Kupodivu se tak nestalo. Obrazy byly v různých etapách vývoje, vedle dohotovených byla zde díla právě započatá rozpracovaná zvolna schnoucí a byla jimi částečně pokryta i podlaha. Ta byla rovněž poznamenána podobnou patinou z barev a laků jako zmíněné schody. Pan Rožánek ji využíval při své tvorbě jako „stojan“. Na ležící obrazové plochy lil barevné hmoty, vznikajícími obrazy všelijak manipuloval – tu je otáčel či nakláněl, aby dostal barevné proudy tam, kde si je přál mít. Takto připravené podklady dále a složitě zpracovával. Říkal-li malíř Jan Bauch, že obraz má „mít krásnou pleť“, pak obrazy Václava Rožánka splňují tento požadavek beze zbytku. Jejich barevnou změtí, strukturovanými povrchy soupeřícími s průsvitnými lazurními nánosy, tiskařskými barvami míšenými s lakýrníckými emaily, dehtem, asfaltem, latexem, malířskými zásahy do zasychajícího nebo naopak na zaschlém povrchu štětcem, špachtlí, holýma rukama či snad i nohama (schody! podlaha!), tím vším a kdoví čím ještě jiným nám utajeným, vytváří Rožánek s pevně zvoleným tématem přímo labužnický výtvarný koktejl, ve kterém není nic samoučelného. Jeho díla jsou obsahově koncizní a vizuálně přebohatá. Na Rožánkových obrazech se dá stále něco nového objevovat! Mám rád jeho Hlavy. Jedna z nich visí nad mým pracovním stolem, když píšete tyto řádky.

Jan Valter